

Матеріали родини Калачевських у зібранні Чернігівського історичного музею імені В.В. Тарновського Каталог

Нещодавно до Чернігівського історичного музею ім. В.В. Тарновського надійшли матеріали Клавдії Степанівни Калачевської (1873 – 1958). Документи, фотографії, листи, наукові статті були передані Р.М. Скорульською, директором Київського меморіального будинку-музею Миколи Лисенка та В.Г. Шапаровським, онуком К.С. Калачевської. Таким чином утворився фонд особового походження, який нараховує 93 одиниці зберігання і охоплює період від 1880 до 1937 року. Ліва частина архіву – це листи – 80 документів, серед яких 67 надійшло Клавдії Степанівні від чоловіка. Як і будь-яка інша подібна колекція, наше зібрання містить інформацію не тільки про фондоутворювача та її найближче оточення. Воно є важливим джерелом для вивчення історії відповідного періоду, надає подіям особистісного забарвлення, персоніфікує історію. Для нашого музею важливим є і те, що значна кількість фігурантів, пов'язані з Чернігівщиною.

Клавдія Степанівна народилася 6 серпня 1873 року в містечку Козельці Чернігівської губернії.¹ Її батько, ніжинський дворянин Степан Михайлович Голяка (1832 – 1901), тривалий час працював у 2-му окрузі управління акцизними зборами губернії.² Мати – Любов Прохорівна Мокрієвич (1844, за іншими даними 1850 – 1928) походила з відомого козацько-старшинського роду, а с. Гучин, куди адресована значна частина листів, було підтверджене за її пращуром – чернігівським полковим писарем Карпом Івановичем Мокрієвичем ще в 1658 році.³ У червні 1891 року Клавдія Степанівна з медаллю закінчила Ніжинську жіночу гімназію П.І. Кушакевич і того ж року отримала свідоцтво на звання “домашньої наставниці”.⁴ Певний час викладала у Гржимайлівських недільних класах для дорослих у Ніжині.⁵ Наприкінці 1890-х років стає дружиною офіцера В.К. Калачевського. За порадою чоловіка у 1899(?) році Клавдія Степанівна віддає документи до жіночих Лесгафтівських курсів у Санкт-Петербурзі,^{*} але у зв'язку із загостренням політичної ситуації у країні і висилкою зі столиці П.Ф. Лесгафта, який стояв на демократичних позиціях, забрала документи. Подальший перебіг подій тривалого періоду її життя, на жаль, поки що невідомий. Але, як свідчать документи, у 1920-х роках К.С. Калачевська вже працювала на посаді наукового

*Клавдія Степанівна
Калачевська*

Кінець XIX – початок XX ст.

* Жіночі курси, засновані у 1896 р. анатомом і педагогом П.Ф. Лесгафтом, готували керівників з фізичного виховання, але значна увага при навчанні приділялася також розумовому, моральному, естетичному та трудовому вихованню. Система підготовки на курсах за своєю формою і змістом була найпередовішою у світовій педагогіці. (Див.: Большая советская энциклопедия. – Изд. 2-е. – Т. 24. – С. 126).

співробітника Київського Акліматизаційного саду під керівництвом академіка М.Ф. Кащенко.⁶ Була автором наукових праць, займалась перекладами. Померла у 1958 році.

Чоловік Клавдії Степанівни Володимир Костянтинович Калачевський (1874 – 1922) у 1901 році закінчив Олександрівську військово-юридичну академію у Санкт-Петербурзі, працював військовим юристом у Києві, Полтаві, Житомирі, Вінниці, Новограді-Волинському, Рівному, Проскуріві, Харкові та ін.

В 1900 році у молодого подружжя народилася донька. Наталя Володимирівна Калачевська (1900 – 1964) закінчила Київський університет. Працювала у ньому доцентом, завідувала кафедрою романо-германської філології. Була одружена з Георгієм Митрофановичем Шапаровським (1901 – 1933), який після закінчення Київського інституту народного господарства (економіст за фахом) працював у “Діпромісті”, видав у співавторстві книгу “Планування міст”. Після розлучення з дружиною у 1932 році переїхав до Москви.

Онук Клавдії Степанівни Калачевської Володимир Георгійович Шапаровський народився 15 червня 1924 року в Києві, учасник Великої Вітчизняної війни, випускник Київського інституту кіноінженерів, працював звукооператором на Київській студії телебачення, інженером, 26 років віддав викладацькій діяльності у Київському інституті інженерів цивільної авіації, 3 роки був літературним редактором “Київського вісника”.

Любов Прохорівна Голяка

Фото Чарнецького.

Чернігів.

Кінець XIX – початок XX ст.

*Подружжя
Клавдія Степанівна
і
Володимир Костянтинович
Калачевські*

Кінець XIX – початок XX ст.

Досліджуючи архів К.С. Калачевської можна скласти певне уявлення про родину Калачевських, широке коло її родичів, друзів та знайомих, а також про деякі події суспільно-політичного життя Російської імперії кінця XIX – початку XX ст., настрої інтелігенції в роки загострення політичної ситуації. Так, в одному з листів описана відома в історії маніфестація, яка відбулася 4 березня 1901 року в Санкт-Петербурзі: “Пришли мы к 12 часам к Каз[анскому] Соб[ору]. Народу масса и всё так вполне спокойно, стоит только у собора чуть ли не пол-Петербурга. В стороне так стоят полицейские в небольшом числе и скромно переговариваются. Надо сказать,

что и им да и вообще всем очень хорошо было известно, что в этот именно день, день объявления свободы назначена манифестация. Но вот появляется Клейгельс, едет в середину толпы, вылезает из экипажа и по-видимому начинает увещевать разойтись. В ответ несколько свистков и Клейгельс уезжает. В это время служба в соборе кончается, раздаются оглушительные крики и выбрасывается красное знамя, разбрасываются прокламации и т.п. В этот же момент со всех сторон выскакивают конные полицейские, жандармы и казаки в громадном количестве и рассекают площадь на участки. Главная сила манифестантов разместилась у самого собора на паперти в центре её и на это место была обращена главная масса войск. Сначала они стояли и ничего не делали, но затем по-видимому опустить знамя и не кричать отказались и казаки были пущены в рукопашный бой. Боже! Что там было! Если бы ты слышала тот неистовый вопль, который несся оттуда. Кричали женщины, которых лупили нагайками. Но вот знамя заколебалось и упало. Долго продолжалась свалка и долго надрывающие вопли неслись оттуда. Я думаю, прошло не меньше часу, пока удалось загнать манифестантов частью в собор, частью в [манеж]. И до самого вечера, чуть ли не весь Петербург был на Невском, который всё время охранялся войсками” (каталог № 32).

З-поміж інших подій, які хвилювали громадськість, у листах фігурують судова реформа 1900 року та її обговорення в юридичному товаристві; студентська маніфестація у Санкт-Петербурзі 19 лютого 1901 року на честь 40-річчя скасування кріпацтва; відлучення Л.Толстого від церкви та реакція на цю подію інтелігенції; збір підписів під адресом цареві; заворушення серед студентів Москви і Санкт-Петербурга у лютому 1901 року та закриття навчальних закладів; замах на міністра народної освіти М. Боголепова; розповсюдження прогресивних настроїв серед студентів Олександрівської академії; судовий процес, пов'язаний з економічною кризою 1900 – 1903 років; російсько-японська війна і ставлення до неї населення тощо.

Серед подій культурного життя в листах згадуються відвідування В.К. Калачевським вистав Александринського, Маріїнського та Малого театрів за участю Ф. Шаляпіна, М. Савіної, К. Станіславського; літературного вечора Л. Яворської, події, пов'язані з ювілеєм літературної діяльності М. Михайловського у Петербурзі; відвідування театру у Харкові та гастролей московської трупи у Полтаві.

Не лише істориків, але й мистецтвознавців може зацікавити висловлене в іншому листі захоплення від неповторної гри видатного російського актора К.С. Станіславського: “Ансамбль дійствительно у них (мається на увазі трупа Московського художнього театру – прим.авторів) дивный, но он вместе с тем служит прекрасным фоном, на котором положительно блещет дарование Станиславского – главного лица в этой труп[пе] – богатог[о] москвича, действительно по призванию ушедшего на сцену и создавшего это дело. Он играл доктора Штокм[ана] и представил прекрасный художественный образ старика – борца за правду. Выдержана роль от начала до конца им идеально” (каталог № 31).

В листах найчастіше згадуються наступні особи (для зручності їхні імена та прізвища розташовані в алфавітному порядку):

– Ал. Андр. – однокурсник Калачевського В.К., про якого, на жаль, не вдалося знайти ніякої додаткової інформації;

– Ал. Мих. – друг Калачевського В.К. по Петербургу, лікар, займався дослідженням нервової системи у тварин;⁷

– Беренс – знайомий Калачевського В.К., генерал, служив у Туркестані, восени 1900 р. перебував у Санкт-Петербурзі, очікуючи нового призначення;⁸

– Голяка В'ячеслав (Вячеслав, Слявка) – вірогідно, двоюрідний брат

Калачевської К.С., закінчив юридичний факультет університету,* після завершення навчання планував працювати до Київського військового окружного суду;⁹

– Голяка Зінаїда Степанівна (З.С., Зина, Зинаида Степановна) – сестра Калачевської К.С., працювала наглядачем у Ніжинській жіночій гімназії П.І. Кушакевич,¹⁰ клопоталася про місце класного керівника,¹¹ разом із Калачевською К.С. викладала у Гржимайлівських недільних класах,¹² у шлюбі – Жукевич, певний час разом із чоловіком і доньками мешкала у Харкові.¹³ Її чоловік – Жукевич-Стош Сергій Миколайович, штабс-капітан, казначей управління 5-ї артилерійської бригади, яка у 1890-х роках була розквартирована у Ніжині;¹⁴

– Голяка Любов Прохорівна (Л.П., Люб. Прох.) – мати Калачевської К.С.;

– Голяка Степан Михайлович (Ст. Мих., Степан Мих.) – батько Калачевської К.С.;

– Гутовський Анатолій (Гутоваша) – друг Калачевського В.К., учасник російсько-японської війни, капітан 6-ої Східно-Сибірської стрілецької артилерійської бригади,¹⁵ був нагороджений орденом св. Анни III ст.;¹⁶

– Добіаш-Рождественська Ольга Антонівна (Оля Добіаш) (1874 – 1939) – знайома Калачевських, закінчила Петербурзькі вищі жіночі курси, викладач історичного факультету Петербурзького університету, історик, дослідниця історії середньовічної Франції, доктор Паризького університету (1911), член Братства св. Софії (СПб., 1920);¹⁷

*Євген Костянтинівич
Калачевський*

Фото Вільмонського.
Ніжин.

Кінець XIX – початок XX ст.

– Калачевська (Шапаровська) Наталія Володимирівна (“Мышка”, Тутуся, Наташа, Наталочка) – донька Калачевської К.С.;

– Калачевський Борис Костянтинівич (Борис, Борисик) – молодший брат Калачевського В.К., поручик, учасник російсько-японської війни (9-й Інгерманландський полк Петра I 3-ї Маньчжурської армії);¹⁸

– Калачевський Володимир Костянтинівич (Вовка, Вл. Кон.) – чоловік Калачевської К.С.;

– Калачевський Євген Костянтинівич (Євгеній, Женя) – старший брат Калачевського В.К., штабс-капітан. Народився приблизно на початку 1860-х років,¹⁹ помер не пізніше 30 січня 1912 року.²⁰ У 1890-х роках перебував у Ніжині на посаді діловода 3-ї батареї 5-ї артилерійської бригади;²¹

– Кулінченко Євген Олександрович (Кулінчин) – штабс-капітан, у 1899 році поступив, як і Калачевський В.К., до військово-юридичної академії у Санкт-Петербурзі, але, вірогідно, її не закінчив.²² Брав участь у російсько-японській війні у складі 6-ї Східно-Сибірської стрілецької артилерійської бригади, був нагороджений орденами св. Анни IV ст. та св. Станіслава III ст.;²³

* Беручи до уваги той факт, що Голяка В. неодноразово перебував у Харкові, можна припустити, що навчався він у Харківському університеті (див. каталог №№ 52, 63).

– Ліневич Василь Олександрович (Вася Лин.) – друг Калачевського В.К., штабс-капітан. Народився 1860 року у с. Чорнотичах Сосницького повіту Чернігівської губернії,²⁴ у 1890-х роках перебував у Ніжині у складі 5-ї артилерійської бригади (обіймав посаду завідуючого господарством 3-ї батареї),²⁵ влітку 1900 року – у складі російських військ, направлених до Пекіна у зв'язку з боксерським повстанням;²⁶

– Ліневич Микола Олександрович (1855* – 1908) – генерал-лейтенант. Народився і похований у с. Чорнотичах Сосницького повіту Чернігівської губернії. На час згадуваних у листах подій – директор II-го Оренбурзького кадетського корпусу; до нього звертався Калачевський В.К. з приводу працевлаштування по закінченні академії.²⁷ Брат В.О. Ліневича;

– Лобаси Іван та Марія Авакумівна (Мар. Ав.) – друзі Калачевського В.К., мешкали у Петербурзі. Марія Авакумівна** була пов'язана з с. Нехаївкою Сосницького повіту Чернігівської губернії;²⁸

– Михайловська Ольга (Оля Мих.) – друг родини Калачевських, можливо, донька викладача Ніжинських чоловічої і жіночої П.І. Кушакевич гімназій Михайловського Івана Миколайовича;²⁹

– Михайловський (Митичката) – навчався разом з Калачевським В.К. у військово-юридичній академії, по закінченні якої (1901) був направлений до Умані;³⁰

– Нечаєв Володимир Миколайович – поручик лейб-гвардії Ізмайлівського полку,³¹ навчався разом із Калачевським В.К. у військово-юридичній академії, по закінченні якої (1901) був направлений на службу до Москви.³² Його найближчі родичі: батько – Нечаєв Микола Павлович, генерал-майор, мати – Лідія Іванівна, дружина – Веселовська Варвара Яківна;³³

– Пантюхови (Пантюхи) Микола Іванович та його дружина Ольга (О.А.) – знайомі Калачевських, мешкали у Санкт-Петербурзі на Ліговському проспекті, були знайомі з О. Михайловською, з якою разом їздили за кордон, вірогідно, бували в Гучині;³⁴

– Петро Павлович – однокурсник Калачевського В.К., по закінченні військово-юридичної академії (1901) отримав призначення до Варшави;³⁵

– Саббатовські (Собачата) Петро та Любов – знайомі Калачевських, мешкали у Коропі.³⁶ Петро – це, ймовірно, Саббатовський Петро Васильович, відомий як нотаріус у Коропі.³⁷ Весною 1903 року Саббатовські мешкали неподалік Шостки;³⁸

– Тессен Марія Георгіївна – родичка Голяк, донька відомого у Чернігові лікаря Георгія Васильовича Тессена та Марії Микитівни Тризни, двоюрідної сестри Д.Р. Тризни;³⁹

– Тризна Дмитро Романович (Митя Тризна) – двоюрідний брат Голяки Л.П., у 1892 – 1910 роках був головою Чернігівського повітового земства;⁴⁰

– Шпильов Василь Іванович (Шпиль) – друг Калачевського В.К., штабс-капітан, бригадний ад'ютант 5-ї артилерійської бригади, яка у 1890-х роках була розквартирована у Ніжині.⁴¹ У вересні 1900 року був направлений до Петербурга для формування кулеметної батареї.⁴²

На жаль, окремих, згаданих в листах персонажів, пов'язаних з родиною Калачевських, поки що ідентифікувати не вдалося.

В листах також зустрічаються імена політичних і громадських діячів, діячів

* На могильному постаменті зазначено рік народження 1854.

** Можна припустити, що Лобас М.А. була донькою лікаря Куриленка Авакума Петровича, який свого часу обіймав посаду земського начальника у Кролевецькому пов. Чернігівської губ. (див.: Милорадович Г.А. Родословная книга Черниговского дворянства. – СПб., 1901. – Т. II. – Ч. 6. – С. 141; Модзалевский В.Л. Малороссийский родословник. – К., 1912. – Т. III. – С. 542).

культури та мистецтва кінця XIX – початку XX ст. Серед них:

урядовці – М.П. Боголепов (1846 – 1901), у 1898 – 1901 роках міністр народної освіти (каталог № 27, 32); П.С. Ванновський (1822 – 1904), у 1901 – 1902 роках міністр народної освіти (каталог № 36, 37); М.В. Клейгельс, градоначальник Санкт-Петербурга протягом 1895 – 1904 років (каталог № 32); П.М. Мілюков (1859 – 1943), історик, публіцист, політичний діяч (каталог № 29, 30, 31, 58); К.П. Победоносцев (1827 – 1907), обер-прокурор Синоду в 1880 – 1905 роках (каталог № 32); П.Б. Струве (1870 – 1944) та М.І. Туган-Барановський (1865 – 1919), у 1890-х роках – представники “легального” марксизму (каталог № 34);

юристи – Є.Р. Каменський (каталог № 65, 68), В.О. Маклаков (1870 – 1957) (каталог № 55, 56), Ф.Н.Плевако (1843 – 1909) (каталог № 55, 56, 57), В.Д. Спасович (1829 – 1907) (каталог № 16);

викладачі Олександрівської військово-юридичної академії – Абрамович (каталог № 34, 36), Бессонов (каталог № 34), Вульфферт (каталог № 36), Гессен (каталог № 8, 10, 36), Косоротов (каталог № 8), Кузьмін-Караваєв (каталог № 15), Мікошин (каталог № 34, 36), Платонов (каталог № 14, 34), Штольц (каталог № 8);

просвітницькі діячі – П.Ф. Лесгафт (1839 – 1909), анатом, педагог, засновник Курсів вихователок і керівниць фізичного фіховання (каталог № 7, 8, 42);

письменники – О.М. Горький (1868 – 1936) (каталог № 36), О.М. Жемчужников (1821 – 1908) (каталог № 34), М.К. Михайловський (1842 – 1904) (каталог № 17, 18, 22, 31, 34), Л.М. Толстой (1828 – 1910) (каталог № 31, 32, 35);

художник – І.Ю. Рєпін (1844 – 1930) (каталог № 32);

театральні діячі – В.В. Барятинський (каталог № 15, 26, 27), А.Ю. Больська (каталог № 23), К.О. Варламов (1849 – 1915) (каталог № 11), Г.Г. Ге (1868 – 1942) (каталог № 11), В.М. Давидов (1849 – 1925) (каталог № 11, 22), І.В. Єршов (1867 – 1943) (каталог № 22), Казанський (Петро Смирнов) (каталог № 66), В.Ф. Комісаржевська (1864 – 1910) (каталог № 29), Ф.А. Корш (каталог № 66, 67, 69), Морской (каталог № 22), М.Г. Савіна (1854 – 1915) (каталог № 29), Ю.Г. Скороход (? – 1918) (каталог № 77), К.С. Станіславський (1863 – 1938), (каталог № 31), М.М. Фігнер (1857 – 1918) (каталог № 22, 23), Ф.І. Шаляпін (1873 – 1938) (каталог № 27, 55), Л.Б. Яворська (каталог № 15, 16, 19, 21, 25, 26).

Каталог складається із шести розділів. В кожному матеріали розміщені у хронологічній послідовності, зазначаються дата створення та назва документа, техніка виготовлення, кількість заповнених текстом сторінок, розмір (для фотографій, наклеєних на паспарту – розмір паспарту). Для епістолярної спадщини зазначається також адресант і адресат, подаються перші рядки тексту листа. Нумерація наскрізна.

¹ Каталог №1.

² Державний архів Чернігівської області (ДАЧО). – Ф. 127. – Оп. 28а. – Спр. 396. – Арк. 11; Календарь Черниговской губернии на 1898 год. – Чернигов, 1897. – С. 111.

³ Модзалевский В.Л. Малороссийский родословник. – К., 1912. – Т. III. – С. 570.

⁴ Каталог № 2, 3.

⁵ Отчет о Воскресных классах для взрослых, существующих в г.Нежине с третьего октября 1893 г., за 1894 – 1895 учебный год // Земский сборник Черниговской губернии. – 1895. – № 6. – С. 66.

⁶ Яременко Л.М. Науково-інформаційний бюлетень “Продукційні сили України” як джерело діяльності Комісії ВУАН для виучування продукційних сил України // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського. – К., 2003. – Вип. 10. – С. 252.

⁷ Каталог № 21, 25.

⁸ Каталог № 17, 26.

⁹ Каталог № 63.

¹⁰ Календарь Черниговской губернии на 1893 год. – Чернигов, 1892. – С. 256.

¹¹ Каталог № 47.

- ¹² Отчет о воскресных классах... // Земский сборник Черниговской губернии. – 1895. – № 6. – С. 66.
- ¹³ Каталог № 52, 74.
- ¹⁴ Календарь Черниговской губернии на 1894 год. – Чернигов, 1893. – С. 362.
- ¹⁵ Каталог № 60; Иллюстрированная летопись русско-японской войны. – СПб., 1905. – Вып. XV. – С. 14.
- ¹⁶ Иллюстрированная летопись русско-японской войны. – СПб., 1905. – Вып. XV. – С. 14.
- ¹⁷ www.rulex.ru.; Журнал: Санкт-Петербургский университет. – 2004. – № 23-23; www.mitropolia – spb.ru/vedomosty/n28/24 –.shtml; каталог № 15.
- ¹⁸ Каталог № 69, 85.
- ¹⁹ Каталог № 68.
- ²⁰ Ніжинський філіал ДАЧО. – Ф. 1221. – Оп. 1. – Спр. 510. – Арк. 3.
- ²¹ Календарь Черниговской губернии на 1894 год. – Чернигов, 1893. – С. 362.
- ²² Каталог № 7, 21, 26.
- ²³ Иллюстрированная летопись русско-японской войны. – СПб., 1905. – Вып. XV. – С. 14.; СПб., 1905. – Вып. XVII. – С. 27; каталог № 60.
- ²⁴ Модзалевский В.Л. Малороссийский родословник. – К., 1912. – Т. III. – С. 83 – 89.
- ²⁵ Календарь Черниговской губернии на 1894 год. – Чернигов, 1893. – С. 362.
- ²⁶ Каталог № 13.
- ²⁷ Модзалевский В.Л. Малороссийский родословник. – К., 1912. – Т. III. – С. 87 – 88; каталог № 28.
- ²⁸ Каталог № 24.
- ²⁹ Календарь Черниговской губернии на 1894 год. – Чернигов, 1893. – С. 336; каталог № 2.
- ³⁰ Каталог № 51.
- ³¹ Каталог № 75.
- ³² Каталог № 41.
- ³³ Каталог № 75.
- ³⁴ Каталог № 74.
- ³⁵ Каталог № 41.
- ³⁶ Каталог № 15, 28.
- ³⁷ Календарь Черниговской губернии на 1898 год. – Чернигов, 1897. – С. 76.
- ³⁸ Каталог № 57.
- ³⁹ Модзалевский В.Л. Малороссийский родословник. – Т. 5. – Вып. 2. – К., 1998. – С. 15; каталог № 5.
- ⁴⁰ Черниговское слово. – 1908. – № 341; каталог № 9.
- ⁴¹ Календарь Черниговской губернии на 1894 год. – Чернигов, 1893. – С. 362.
- ⁴² Каталог № 13.

КАТАЛОГ

1. Біографічні документи Калачевської К.С. та членів її родини

1. 1880 р.

Свідоцтво про народження Голяки Клавдії.

Витяг з метричної книги Миколаївської церкви м. Козельця.

Ксерокопія 2 стор.; 29,5 x 21 см

Інв. № Вп-2160

2. 08.06.1891 р.

Атестат Голяки Клавдії про закінчення Ніжинської жіночої гімназії

Кушакевич П.І.

Рукопис, друк. 2 стор.; 35,3 x 44,3 см

Інв № Ад-3058

3. 09.12.1891 р.

Свідоцтво Голяки Клавдії Степанівни на право обіймати посаду домашньої наставниці.

Друк, рукопис. 1,5 стор.; 35,5 x 44,2 см

Інв № Ад-3057

4. Після 1899 р.

Візитка Калачевської К.С.

Друк.; 3,8 x 9,2 см.

Інв № Ад-3053

5. Травень 1934 р.

м. [Київ]

Лист Калачевської К.С. до невідомого з біографічними даними чоловіка, Калачевського В.К.

“Глубок[оуважаемый Герм[ан] Бор[исович].

Я получила Вашу справку о покойном муже и страшно тронута оценкой, кот[орую] Вы дали ему”.

Рукопис. 1,5 стор.; 31 x 20,2 см

Інв № Ад-3063

6. 1934 р.

Обгортка до карток на отримання хліба.

Належала Калачевській Наталії Володимирівні.

Друк, рукопис. 4 стор.; 15,3 x 10,4 см

Інв № Ад-3062

II. Листи до Калачевської К.С. від Калачевського В.К.

7. 20 – 23.08.1899.

Санкт-Петербург.

“Дорогой Кончик! Сегодня я совершенно благополучно добрался до Питера и в настоящий момент сижу в квартире Ивана...”

Адресовано: Ніжин, Київська вул., буд. Лося, кв. ?

Рукопис. 6 стор.; 20,8 x 13 см

Інв № Ад-2976

8. 25.08.1899.

Санкт-Петербург. “Крюков кан., 7, кв. 21”

“Милый мой Кончик! Только что вернулся с экзамена (8 час) устал конечно варварски...”

Адресовано: [Ніжин]

Рукопис. 7 стор.; 20,8 x 12,8 см.

Інв № Ад-2977

9. 17 – 21.06.1900.

Санкт-Петербург.

“Сегодня как раз неделя, как я в Петербурге и, клянусь, до сих пор я ровно никому и ничему не нужен”.

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин, маєток Л.П. Голяко.

Рукопис. 12 стор.; 20,8 x 12,7 см.

Інв № Ад-2978

10. 1 – 2.09.1900.

Санкт-Петербург.

“Скучаю я без вас, моя милая “неимоверно”. А тут проклятые экзамены над душой

висят”.

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.
Рукопис. 8 стор.; 20,8 x 12,9 см
Інв № Ад-2979

11. 7 – 10.09.1900.

Санкт-Петербург.

“Коксик, милый! Наконец-то спёр экзамены”.

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.
Рукопис. 11,5 стор.; 20,8 x 12,9 см.
Інв № Ад-2980

12. 14 – 17.09.1900.

Санкт-Петербург.

“Кокочка! Совершенно неожиданно получил твоё письмо. Накануне играли мы в карты у Стерлигова...”

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.
Рукопис. 10 стор.; 20,8 x 12,9 см.
Інв № Ад-2981

13. 18 – 23.09.1900.

Санкт-Петербург.

“Пантюховы меня надули – не были. Приходил один приятель и мы просидели вечер вдвоём...”

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.
Рукопис. 10 стор.; 20,8 x 12,9 см.
Інв № Ад-2982

14. 28 – 30.09.1900.

Санкт-Петербург.

“Не знаю, моя дорогая, чем кончилась поездка Ст.Мих. в Довжик «без кучера» для него – надеюсь вполне благополучно, – но для меня не совсем...”

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.
Рукопис. 8 стор.; 20,8 x 12,9 см.
Інв № Ад-2983

15. 2 – 7.10.1900.

Санкт-Петербург.

“Получил вчера твоё письмо, Коксик, но уже после отправки своего ...”

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.
Рукопис. 11,5 стор.; 20,8 x 12,9 см.
Інв № Ад-2984

16. 10 – 15.10.1900.

Санкт-Петербург.

“Осталось 3/4 часа до сна и мне хочется поболтать с тобой, моя хорошая Кокочка!...”

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.
Рукопис. 11,5 стор.; 20,8 x 12,9 см.
Інв № Ад-2985

17. 20.10.1900.

Санкт-Петербург.

“Письмо твоё, Кокочка, получил только вчера, а о колясочке ни полслова...”

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.

Рукопис. 4 стор.; 20,8 x 12,9 см.

Інв № Ад-2986

18. 22.10.1900.

Санкт-Петербург.

“Вам не скоплять, вероятно, надо сырость, а только измерять, поэтому не гигроскоп требуется, а гигрометр...”

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.

Рукопис. 4 стор.; 20,8 x 12,9 см.

Інв № Ад-2987

19. 27 – 29.10.1900.

Санкт-Петербург.

“Вчера получил твоё письмо, Коксик, а думал уже не получу...”

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.

Рукопис. 8 стор.; 20,8 x 12,9 см.

Інв № Ад-2988

20. 30.10.1900.

Поштова картка.

Санкт-Петербург.

“Вчера в воскресенье был у Лоб[асов], но М[арию] А [ввакумовну] уже не застал...”

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.

Рукопис. 0,5 стор.; 9 x 14,1 см.

Інв № Ад-2989

21. 2 – 5.11.1900.

Санкт-Петербург.

“Должен прежде всего оговориться, что матерьялу мало-мальски интересного не имеется, т.к. погружён в книги...”

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.

Рукопис. 6 стор.; 20,8 x 12,9 см.

Інв № Ад-2990

22. 6 – 12.11.1900.

Санкт-Петербург.

“Коксик! Вы на меня взвели напраслину и гадким меня выругали несправедливо...”

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.

Рукопис. 11,5 стор.; 20,8 x 12,9 см.

Інв № Ад-2991

23. 16 – 18.11.1900.

Санкт-Петербург.

“Дорогой мой Коксик! Проявляю дикую расторопность по части сочинения, но всё же...”

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.
Рукопис. 8 стор.; 20,8 x 12,9 см.
Інв № Ад-2992

24. 30.11 – 1.12.1900.

Санкт-Петербург.

“Дорогой мой Коксик! Дошла и до меня очередь и вот уже несколько дней у меня инфлюэнца...”

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.
Рукопис. 6 стор.; 20,8 x 12,9 см.
Інв № Ад-2993

25. 10.01.1901.

Санкт-Петербург.

“Вот, Коксик, я уже и в Питере. Как будто бы вчера только уехал. Изменений никаких”.

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.
Рукопис. 8 стор.; 20,8 x 12,9 см.
Інв № Ад-2994

26. 12 – 18.01.1901.

Санкт-Петербург.

“Кокончик, [...]! Должен тебе писать опять отрывочками по дням...”

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.
Рукопис. 10,5 стор.; 20,8 x 12,9 см.
Інв № Ад-2995

27. 22 – 25.01.1901.

Санкт-Петербург.

“Получил я твоё письмо, Коксик, и, несмотря на семейную сцену, был сильно им порадован”.

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.
Рукопис. 10 стор.; 20,8 x 12,9 см.
Інв № Ад-2996

28. 28 – 31.01.1901.

Санкт-Петербург.

“Сегодня у нас свадьба. Нижняя Маша вышла замуж...”

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.
Рукопис. 8 стор.; 20,8 x 12,9 см.
Інв № Ад-2997

29. 13 – 15.02.1901.

Санкт-Петербург.

“Кокочка! Что же это такое значит! Я просто теряю голову”.

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.
Рукопис. 8 стор.; 20,8 x 12,9 см.
Інв № Ад-2998

30. 20 – 22.02.1901.

Санкт-Петербург.

“Ну, мои дорогие, как Вы там себя чувствуете теперь. Благополучно ли у вас там”.

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.

Рукопис. 8 стор.; 20,8 x 12,9 см.

Інв № Ад-2999

31. 24.02 – 1.03.1901.

Санкт-Петербург.

“Всегда, моя дорогая, я «жалею», что тебя нет со мной...”

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.

Рукопис. 12 стор. та четвортинка аркуша з обох боків.; 20,8 x 12,9 см.

Інв № Ад-3000

32. 4 – 8.03.1901.

Санкт-Петербург.

“В прошлом письме, я писал тебе, моя дорогая, что в Петербурге беспокойно”.

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.

Рукопис. 10 стор.; 20,8 x 12,9 см.

Інв № Ад-3001

33. 12 – 15.03.1901.

Санкт-Петербург.

“Нахожусь в настоящее время в весьма [грустном?] расположении духа. Получил сегодня своё сочинение для подготовки к докладу и разговаривал по поводу его со своим профессором”.

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.

Рукопис. 4 стор.; 20,8 x 12,9 см.

Інв № Ад-3002

34. 17.03.1901.

Санкт-Петербург.

“Сегодня именины Мышки! Целую её в мордочку и желаю ей всяческих благ”.

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.

Рукопис. 8 стор.; половинка аркуша; 1/3 аркуша – з одного боку.; 28,8 x 12,9 см.

Інв № Ад-3003

35. 22.03.1901.

Санкт-Петербург.

“Лес рубят! Молодой ещё, зелёный лес...”

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.

Рукопис. 4 стор.; 20,8 x 12,9 см.

Інв № Ад-3004

36. 28.03.1901.

Санкт-Петербург.

“Ну, Коксик, ещё один экзамен ухнул”.

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.

Рукопис. 10 стор.; 20,8 x 12,9 см.

Інв № Ад-3005

37. 4 – 5.04.1901.

Санкт-Петербург.

“Так занято время, мой Коксик, что положительно не могу каждый день записывать происшедшее...”

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.

Рукопис. 8 стор.; 20,8 x 12,9 см.

Інв № Ад-3006

38. 12.04.1901.

Санкт-Петербург.

“Вчера спёр ещё один экзамен. Уголовное пр[аво] получено 11 баллов”.

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.

Рукопис. 6 стор.; 20,8 x 12,9 см.

Інв № Ад-3008

39. 18 – 19.04.1901.

Санкт-Петербург.

“Накопилось у меня к тебе тут дел целая куча и пользуюсь моментом, чтобы поставить вопросы и ответить на твои”.

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., [Гучин].

Рукопис. 4 стор.; 20,8 x 12,9 см.

Інв № Ад-3009

40. 2 – 3.05.1901.

Санкт-Петербург.

“Ну, Коксик, поздравляю Вас. Накануне прошлого экзамена (12 б.), т.е. в пятницу (27) пришли ко мне Пантюховы...”

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.

Рукопис. 6 стор.; 20,8 x 12,9 см.

Інв № Ад-3010

41. 06.05.1901.

Санкт-Петербург.

“Целую тебя, моя хорошая, крепко на радостях, что уже вижу конец”.

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.

Рукопис. 4 стор.; 20,8 x 12,9 см.

Інв № Ад-3007

42. 17.05.1901.

Санкт-Петербург.

“Коксик до сих пор ещё ничего не известно о том, когда наконец нас отсюда выпроводят. Ходит слух, что 22-го будем представляться государю...”

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.

Рукопис. 3 стор.; 20,8 x 12,9 см.

Інв № Ад-3011

43. 4.06.1901.

Київ.

“Ты наверное уже поджидала письмо в понедельник, но даже и сейчас пишу наспех...”

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.

Рукопис. 8 стор.; 20,8 x 12,9 см.

Інв № Ад-3012

44. 11.06.1901.

[Київ].

“Думал я Коксик получить от тебя во вторник письмецо, но увы! Почему нет?”

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.

Рукопис. 4 стор.; 20,8 x 12,9 см.

Інв № Ад-3013

45. 22.07.1901.

[Київ?]

“Так отделились, Коксик, от неприятности, грозившей нам и разумеется очень рады”.

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.

Рукопис. 8 стор.; 20,8 x 13,4 см.

Інв № Ад-3014

46. 1 –3.08.1901.

Київ.

“Не смотря на отвратительнейшую погоду Александра Михайловна поехала со мной и поэтому дорога до Чернигова показалась сравнительно короткой”.

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.

Рукопис. 8 стор.; 20,8 x 12,9 см.

Інв № Ад-3015

47. 11.08.1901.

Київ.

“Сегодня наконец получил твоё письмо, моя дорогая, а то волновался ужасно”.

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.

Рукопис. 8 стор.; 20,8 x 12,9 см.

Інв № Ад-3016

48. 18.08.1901.

Київ.

“Прекрасно, Коксик, целую крепко тебя в мордочку. Явлюсь я за Вами в конце августа”.

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.

Рукопис. 4 стор.; 20,8 x 12,9 см.

Інв № Ад-3017

49. 12.09.1901.

Дубно.

“Уже мы сидим в Дубно и провели одно заседание. Началось в 10 ч. и кончилось в 4 ч.”.

Адресовано: Київ, Маріїнсько-Благовіщенська, 46, кв. 10.

Рукопис. 4 стор.; 20,5 x 12,9 см.

Інв № Ад-3018

50. 16.09.1901.

м. Дубно Волинської губ. (тепер Рівненська обл.).

“Получил твоё письмо, моя дорогая, и так захотелось домой, что хоть удирай”.

Адресовано: Київ, Маріїнсько-Благовіщенська, 46, кв. 10.

Рукопис. 4 стор.; 20,5 x 13 см.

Інв № Ад-3019

51. 24.09.1901.

Дубно.

“Дорогая Кочка. Скоро уже, милая, я приеду.”

Адресовано: Київ, Маріїнсько-Благовіщенська, 46, кв. 10.

Рукопис. 4 стор.; 20,4 x 12,9 см.

Інв № Ад-3020

52. 3.11.1901.

Харків.

“Всё не собрался написать тебе, моя дорогая! Как то неудобно, нет места, а главное уединения...”

Адресовано: Київ, Маріїнсько-Благовіщенська, 46, кв. 10.

Рукопис. 4 стор.; 21 x 12,9 см.

Інв № Ад-3021

53. 23.11.1901.

Поштова картка.

Харків.

“Получил твою телеграмму, Кочка и теперь успокоился, а то заволновался страшно”.

Адресовано: Київ, Маріїнсько-Благовіщенська, 46, кв. 10.

Рукопис. 1 стор.; 9 x 14,1 см.

Інв № Ад-3022

54. 1.12.1902.

Рівне.

“Сижу себе в Ровно и начинаю уже отчаянно скучать. Расскажу впрочем как уст[р]оился”.

Адресовано: Київ, Маріїнсько-Благовіщенська, 46, кв.[10?]

Рукопис. 4 стор.; 20,9 x 13,3 см.

Інв № Ад-3023

55. 2.03.1903.

Харків.

“Мы уже в Харькове и одно заседание от[было], причём судьи проявили...”

Адресовано: Київ, М[аріїнсько] -Благовіщ[енська], 46, кв. [9].

Рукопис. 4 стор.; 21 x 13 см.

Інв № Ад-3024

56. 9.03.1903.

Харків.

“Что ж это Вы, мой друг, оставляете меня без унимания”.

Адресовано: Київ, М[аріїнсько]-Благовіщ[енська], 46, кв. 9.

Рукопис. 4 стор.; 21 x 13 см.

Інв № Ад-3025

57. 15.03.1903.

Харків.

“Письмо твоё я получил через три часа после отправления своей телеграммы...”

Адресовано: Київ, М[аріїнсько]-Благовіщенська, 46, кв. [9].

Рукопис. 3,5 стор.; 21 x 13 см.

Інв № Ад-3026

58. 22.03.1903.

Харків.

“Не везёт с симфоническими. Что же делать! Хотя ты не пишешь, как они...”

Адресовано: Київ, М[аріїнсько]-Благовіщенська, 46, кв.9.

Рукопис. 4 стор.; 16,5 x 13,6 см.

Інв № Ад-3027

59. 26.10.1903.

Поштова картка.

Проскурів (тепер Хмельницький).

“Сижу в Проскурове. Спокойно. Погода ужасная”.

Адресовано: Київ, Фундуклеївська, 51, кв. 15.

Рукопис. 1 стор.; 9 x 14,1 см.

Інв № Ад-3028

60. 18.02.1904.

Вінниця.

“Приехал я в Винницу в воскресенье и Кошелева не застал – он был на следствии...”

Адресовано: Київ, Іванівська, 65, кв. 19.

Рукопис. 4 стор.; 20,7 x 13,1 см.

Інв № Ад-3029

61. 27.02.1904.

Вінниця.

“Дорогой мой Коксик! Я так запоздал написать тебе, потому что по приезде из Киева накопилась пропасть дел...”

Адресовано: Київ, Іванівська, 65, кв. 19.

Рукопис. 4 стор.; 20,7 x 13,1 см.

Інв № Ад-3030

62. 4.03.1904.

Вінниця.

“Вчера получил твоё письмо. Приветствую Вячу. Третьего я вернулся из Старо-Константинова”.

Адресовано: Київ, Іванівська, 65, кв. 19.

Машинопис. 4 стор.; 21,2 x 13,4 см.

Інв № Ад-3031

63. 6.04.[1904].

[Житомир].

“Собственно говоря дело по приисканию квартиры идёт медленно”.

Адресовано: [Київ].

Рукопис. 4 стор.; 20,7 x 13,2 см.

Інв № Ад-3032

64. 6.12.[1904].

Київ.

“Ужасно ты, моя милая, необстоятельная женщина! Квартира уже нанята...”

Адресовано: Житомир, Іларіонівська, 17.

Рукопис. 4 стор.; 30,5 x 13,8 см.

Інв № Ад-3033

65. 4.03.1905.

Полтава, Поштамтська, 12.

“Сегодня только я устроился окончательно. Приехали мы...”

Адресовано: Київ, Паньківська, 10, кв. 2.

Рукопис. 4 стор.; 18 x 11,5 см.

Інв № Ад-3034

66. 8.03.1905.

Полтава, Поштамтська, 12.

“Посылаю тебе повестку. Здесь всё спокойно...”

Адресовано: Київ, Паньківська, 10.

Рукопис. 4 стор.; 18 x 11,5 см.

Інв № Ад-3035

67. 13.03.1905.

Полтава, Поштамтська, 12.

“Кочка! Недавно я получил от Гречки ругательное письмо за то, что 1-ой книги Рус[ское] Бог[атство] он не получил до сих пор”.

Адресовано: Київ, Паньківська, 10.

Рукопис. 4 стор.; 18 x 11,6 см.

Інв № Ад-3036

68. 17.03.1905.

Полтава.

“Продолжаю ежедневно ходить в театр и сегодня наконец насладился представлением”.

Адресовано: Київ, Паньківська, 10, кв. 2.

Рукопис. 4 стор.; 21,1 x 13,4 см.

Інв № Ад-3037

69. 22.03.1905.

Полтава.

“Ужасно я рад, Коксик, что Борисик наш отозвался”.

Адресовано: Київ, Паньківська, 10, кв. 2.
Рукопис. 4 стор.; 21 x 13,4 см.
Інв № Ад-3038

70. 29.03.1905.

Поштова картка.
Полтава.

“Если нужны деньги, то пойді в надзор, вызови Евг.Вас.Котова...”

Адресовано: Київ, Паньківська, 10, кв. 2.
Рукопис. 1 стор.; 9 x 14,1 см.
Інв № Ад-3039

71. 2.04.1905.

Поштова картка.
Полтава.

“Вчера приехал из Харькова. Видел Вальца...”

Адресовано: Київ, Паньківська, 10, кв. 2.
Рукопис. 1 стор.; 9 x 14,1 см.
Інв № Ад-3040

72. 3.10.1905.

Проскурів (тепер Хмельницький).

“Письмо твоё получил, Тобсик, и благодарю. Уж очень скверно то, что не минула нас...”

Адресовано: Київ, Фундуклеївська, 51, кв. 15.
Рукопис. 3,5 стор.; 21 x 13,5 см.
Інв № Ад-3041

73. 28.10.1905.

Проскурів (тепер Хмельницький).

“Получила ли ты мою открытку, я от тебя ничего не получила...”

Адресовано: Київ, Фундуклеївська, 51, кв. 15.
Рукопис. 4 стор.; 21 x 13,5 см.
Інв № Ад-3042

III. Листи до Калачевської К.С. від інших осіб

74. [жовтень 1900].

Санкт-Петербург.

Лист від Пантюхової Ольги.

“Милая Кокочка. К сожалению не смогла тебе купить корсет...”

Адресовано: м. Ніжин, Чернігівська губ., будинок Лося, кв. Голяко.
Рукопис. 4 стор.; 18,2 x 11,6 см.
Інв № Ад-3043

75. 8.10.1900.

Санкт-Петербург.

Лист від В.М. Нечаєва на бланку запрошення на весілля.

“Уважаемой и милой Клавдии Степановне с благодарностью за живое участие к моей судьбе...”

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.
Друк. 1 стор. Рукопис. 1 стор.; 10,2 x 16,5 см.
Інв № Ад-3044

76. 22.12.1900.

Ніжин.

Лист від невідомої.

“Дорогой мой Кокончик! Поздравляю Вас с днём Вашего ангела, моё милое дитя...”

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., с. Гучин.

Рукопис. 4 стор.; 17,5 x 10,9 см.

Інв № Ад-3045

77. 8.05.1901.

Ніжин.

Лист від невідомої.

“Кокончик, моё милое, дорогое дитя! Неужели Зина Вам ещё ничего не сообщила о нашем великом переселении в Самарканд?”

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., [с.Гучин].

Рукопис. 7,5 стор.; 20,8 x 13 см.

Інв № Ад-3046

78. 31.05.1901.

Ніжин.

Лист від невідомої.

“Милое, дорогое дитя моё, Кокончик мой славный! Сейчас получила я письмо от Влад.Кон...”

Адресовано: ст. Довжик, Чернігівська губ., [с.Гучин]

Рукопис. 2,5 стор.; 20,8 x 13 см.

Інв № Ад-3047

79. 26.03.190[4].

?

Лист від Михайловської Ольги.*

“Христос Воскрес! Дорогая Кока! Не знаю Вашего нового адреса, но думаю, что письмо моё будет тобой получено...”

Без конверта і адреси.

Рукопис. 4 стор.; 17,3 x 10,8 см.

Інв № Ад-3048

80. ?

?

Візитна картка-записка від Отроковського В.М.

“Глубокоуважаемая Клавдия Степановна! К искреннему своему огорчению...”

?

Рукопис. 1 стор.; 6,8 x 10,5 см.

Інв № Ад-3049

---

* Вкладений в лист № 63.

81. Не раніше 1927 р.

Поштова картка.

Батумі.

Лист від невідомої.

“Дорогая Клавдия Степановна, все мои старания достать семена риса не увенчались успехом”.

Адресовано: м. Київ, В. Підвальна, 14, кв. 42.

Рукопис. I стор.; 10,5 x 14,9 см.

Інв № Ад-3050

82. Не раніше 1932 р.

Поштова картка.

?

Лист від невідомого.

“Дорогая Клавдия [Степановна], письмо Ваше...”

Адресовано: [м. Київ], Ворошилова, 14, кв. 42.

Рукопис. I стор.; 10,5 x 15 см.

Інв № Ад-3051

83. 18.08.1937 р.

Київ.

Лист від Калиновського.

“Дорогая Клавдия Степановна, поздравляю Вас с днём рождения и шлю самые искренние пожелания...”

?

Рукопис. 2 стор.; 15,5 x 11,8 см.

Інв № Ад-3052

IV. Кореспонденція до членів родини Калачевської К.С.

84. [1904 р.]

Записка Калачевській Наталії від Дусі.*

“Дорогая Наташа, приезжай к нам...”

Без конверта і адреси.

Рукопис. I стор.; 13,2 x 10,5 см.

Інв № Ад-3054

85. 15.03.1905.

м. Сипінгай (тепер м. Сипін, Китай).

Телеграма Бориса Калачевського до Володимира Калачевського.

“Здрв Пришлите мухобоя...”

Адресовано: Київ, Паньківська, 10.

26 x 21,8 см.

Інв № Ад-3055

86. 04.09.[1914 – 1918].

?

Лист невідомого з діючої армії до Наталії Калачевської.

---

* Вкладена в лист № 63

“Твоє, дорога Наташа, письмо меня обрадовало, тронуло и сконфузило...”
Без конверта і адреси.
Рукопис. 2,5 стор.; 21 x 13,2см.
Інв № Ад-3056

V. Фотографії Калачевської К.С. та членів її родини

87. Калачевська К.С.
Кінець XIX – початок XX ст.
Фотодрук, паспарту, золочене тиснення.; 16 x 10,7 см.
Інв № ФТ-2103

88. Калачевський В.К. та Калачевська К.С.
Кінець XIX – початок XX ст.
Фотодрук.; 6 x 10,8 см.
Інв № ФТ-2104

89. Калачевський Є.К.
Кінець XIX – початок XX ст.
Фотодрук, паспарту.; 10,6 x 6,4 см.
Інв № ФТ-2105

90. Мокрієвич Л.П.
Кінець XIX – початок XX ст.
Фотодрук, паспарту, золочене тиснення.; 10,5 x 6,4 см.
Інв № ФТ-2102

VI. Документи наукової діяльності Калачевської К.С.

91. Стаття “Казанлыкская роза и её культура в Киевском Акклиматизационном саду”. 1931 р.
Машинопис. 20 стор.; 29 x 20,3 см.
Інв № Ад-3059

92. Стаття “Казанлицька троянда і її культура в Київському Акліматизаційному саді”. 1931 р.
Друкарський відбиток. 8 стор.; 25 x 17,6 см.
Інв № Ад-3060

93. Стаття “Из жизни Киевского Акклиматизационного сада”.
1933 р.
Машинопис. 15 стор.; 29 x 20,3 см.
Інв № Ад-3061